

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Brigity Chrástilové, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci navrhovatele **Ing. V. K.**, proti odpůrci **Státní volební komisi**, se sídlem Nám. Hrdinů 3, Praha 4, v řízení o návrhu na neplatnost voleb kandidátů zvolených v Moravskoslezském kraji za Českou stranu sociálně demokratickou ve volbách konaných ve dnech 2. -3. června 2006 do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky,

t a k t o :

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatel podal včas ve smyslu § 87 odst. 1 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů (dále jen „volební zákon“), návrh na vyslovení neplatnosti volby těchto kandidátů České strany sociálně demokratické v Moravskoslezském kraji: J. Ch., V. K., P. K., R. K., A. M., B. P., P. R., H. Š., L. Š., P. W. a L. Z.

Návrh odůvodnil tím, že ze strany ČSSD neprobíhala volební kampaň čestně a poctivě, jak ukládá ust. § 16 odst. 2 volebního zákona, což mohlo ovlivnit a nepochybně ovlivnilo rozhodování voličů ve volbě ČSSD a tím i volby shora uvedených kandidátů.

Volební kampaň nebyla vedena čestně a poctivě proto, že voličům v Moravskoslezském kraji bylo ČSSD a kandidáty ČSSD sdělováno:

- a) Chci pro vás jistotu slušného života v prosperující zemi. Budu pracovat odvázně, energicky a lidsky.
- b) Budu pracovat pro vás odvázně, energicky a lidsky,

včetně dalších hesel, která jsou podle zkušeností navrhovatele zcela nepravdivá a proto zavádějící. Při těchto volbách nešlo v žádném případě o jistotu slušného života občanům, ani o naplnění toho, že kandidáti ČSSD budou pro občany odvázně, lidsky a energicky pracovat, ale pouze o to, jak získat moc v České republice a poslaneckou imunitu na další 4 roky, a to bez ohledu na občana, kterému byla hesla a lživá volební kampaň určena. Uváděné nepravdy a lži není možno považovat za čestnou a poctivou volební kampaň.

V další části navrhovatel tvrdí, že Mgr. Sobotka, jako předseda ČSSD, měl řešit prokázané, záměrné, účelové a opakované nezákonnosti Ministerstva financí a jím řízených finančních orgánů, jak je doposud prokázáno pravomocnými rozsudky obecných soudů. Navrhovatel, s odkazem na korespondenci s Mgr. Sobotkou a Úřadem vlády, včetně předsedy vlády, považuje za prokázané, že tito představitelé ČSSD neučinili nic pro to, aby mohl žít důstojným životem slušného člověka od roku 1992, přestože se nedopustil žádného nezákonného jednání, jak je doloženo pravomocnými rozsudky soudů, které však představitelé ČSSD ve svých funkcích nechtějí a nehodlají respektovat od roku 1995. Proto volební kampaň ČSSD a jejích kandidátů nebyla poctivá a čestně vedená, občanům se ve volební kampani lhalo a byli uváděni v omyl tím, co bylo uváděno na letácích, při besedách, v inzerátech i při diskusích.

Navrhovatel dále nepovažuje volební kampaň za vyváženou ve veřejnoprávní televizi, neboť v pořadech, které se týkaly voleb, diskutovalo výhradně pět politických stran, které později uspěly ve volbách. Došlo tak k diskriminaci jiných politických stran kandidujících ve volbách, čímž byl porušen ústavní princip rovnosti politických stran, hnutí a názorů. Navrhovatel se tak nemohl seznámit prostřednictvím veřejnoprávní televize v diskusi s ostatními volebními programy kandidujících stran a hnutí, nemohl poznat jejich představitele a zjistit, zda také nabízejí jistotu slušného života. Krátké besedy v České televizi v rámci nočních zpráv považuje za nedostatečné a spíše zavádějící, poškozující malé strany. Podle názoru navrhovatele byla tak vážně narušena rovnost politické soutěže, což navíc umožnilo ČSSD vést svoji nepoctivou a nečestnou volební kampaň.

Navrhovatel konečně namítá přepočítání mandátů na počet získaných hlasů. Např. na jednoho poslance potřebuje ODS a ČSSD pouze cca 23 000 hlasů a Strana zelených cca 56 000 hlasů. Tím navrhovatel nenapadá platnost voleb.

Odpůrce ve vyjádření k návrhu uvedl, že podle čl. 26 volebního zákona volby do Poslanecké sněmovny se konají podle zásady poměrného zastoupení ve volebních krajích na území České republiky. Volebními kraji jsou vyšší územní samosprávné celky vymezené zvláštním právním předpisem. Podle ust. § 87 volebního zákona lze po všeobecných volbách do Poslanecké sněmovny podat návrh na neplatnost volby kandidáta. Tímto návrhem se může domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu každý občan zapsaný do stálého seznamu voličů ve volebním okrsku, kde byl poslanec zvolen. Podmínkou podání návrhu je přesvědčení voliče o tom, že byl porušen volební zákon způsobem, který mohl ovlivnit volbu kandidáta.

Institut volební kampaně upravuje ust. § 16 volebního zákona. Odstavec 2 tohoto ustanovení uvádí, že volební kampaň musí probíhat čestně a poctivě, zejména nesmí být o kandidátech a politických stranách nebo koalicích, na jejichž kandidátních listinách jsou uvedeni, zveřejňovány nepravdivé údaje. Sankce volební zákon neupravuje. Volební zákon jednotlivé formy a metody vedení volební kampaně explicitně nedefinuje. Lze proto odkázat na některé nálezy Ústavního soudu, které se volební kampaní zabývaly.

Projednávaná volební stížnost však není adresná k vedení volební kampaně dotčenými kandidáty.

Nejvyšší správní soud věc posoudil takto:

Podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), za podmínek stanovených zvláštními zákony může se občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.

Podle § 87 odst. 1 volebního zákona, podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen.

Vzhledem k tomu, že navrhovatel je zapsán do stálého seznamu voličů v místě svého bydliště (v Moravskoslezském kraji), je aktivně legitimován k podání návrhu na neplatnost volby těch kandidátů, které v návrhu uvedl. Jde totiž o kandidáty jedné politické strany, kteří byli voleni v Moravskoslezském kraji.

Podle ust. § 87 odst. 5 volebního zákona, které se vztahuje k odstavci 1 tohoto ustanovení, návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby kandidáta.

Nejvyšší správní soud již dříve judikoval (viz např. usnesení ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004 - 12, publikované pod č. 354/2004 Sb. NSS), že v obecné rovině existují tři základní předpoklady vyhovění volební stížnosti: (1) protizákonnost, tzn. porušení některých ustanovení volebního zákona; (2) vztah mezi touto protizákonností a zvolením kandidáta, jehož volba je napadena volební stížností, a (3) zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším zpochybňovat volbu kandidáta. Tato intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, nebyl by tento kandidát (kandidáti) vůbec zvolen.

Námítku navrhovatele týkající se volební kampaně ČSSD posoudil Nejvyšší správní soud takto:

Bylo nutno vyjít především z ust. § 16 volebního zákona, který upravuje volební kampaň. Přitom nutno předeslat, že citované ustanovení neupravuje volební kampaň vyčerpávajícím způsobem, nýbrž se vztahuje toliko na její poslední, závěrečnou tzv. „horkou“ fázi. I při posuzování tohoto právního institutu totiž je třeba mít v patrnosti základní instituty demokratického právního státu, mezi něž patří i to, že každý může dělat to, co zákon výslovně nezakazuje a nikdo nesmí být nucen činit to, co zákon neukládá (čl. 2 odst. 2 Ústavy, čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod). Není možno přehlédnout, že volební kampaň představuje ve svých důsledcích jednu z forem výkonu základních práv, jakými jsou především svoboda projevu, právo na informace, sdružovací právo, shromažďovací právo apod.

Pokud jde o způsob vedení volební kampaně, ust. § 16 odst. 2 volebního zákona stanoví, že volební kampaň musí probíhat čestně a poctivě, zejména nesmí být o kandidátech a politických stranách nebo koalicích, na jejichž kandidátních listinách jsou uvedeni, zveřejňovány nepravdivé údaje. Volební zákon však, s určitou výjimkou, nestanoví, jaké prostředky může kandidující subjekt k volební kampani užít. Je tedy plně na kandidujícím subjektu, jakými prostředky svoji volební kampaň povede, samozřejmě

pokud jimi nedojde k porušení volebního zákona či jiných právních předpisů. Jedním z tradičně využívaných prostředků vedení volební kampaně pak stále zůstává vyvěšování či zasílání volebních letáků a jiných propagačních materiálů, jejichž prostřednictvím se politické strany snaží potencionální voliče seznámit se svým programem a případně je zaujmout.

V projednávané věci Nejvyšší správní soud nezjistil, že by námitky navrhovatele proti volební kampani ČSSD byly důvodné. Tato politická strana nevedla volební kampaň tak, že by porušila volební zákon způsobem, který mohl ovlivnit výsledky volby shora uvedených kandidátů (§ 87 odst. 5 volebního zákona). Nutno dodat, že navrhovatel ani netvrdil, že jeho námitky proti volební kampani ČSSD jsou v příčinné souvislosti s jeho návrhem na neplatnost volby shora uvedených kandidátů.

Totéž platí o námitce navrhovatele o nevyvážené volební kampani ve veřejnoprávní televizi. I pro tuto námitku platí, že by nevyváženou volební kampaní ve veřejnoprávní televizi musel být porušen volební zákon způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb těch kandidátů ČSSD, kteří jsou uvedeni shora.

Z volebního zákona totiž nelze přímo dovodit povinnost veřejnoprávní televize vést vyváženou volební kampaň v tom smyslu, jak si ji v návrhu představuje navrhovatel. Proto ani v tomto případě nejsou splněny podmínky ust. § 87 odst. 5 volebního zákona.

Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že nedošlo k porušení volebního zákona při volbách kandidátů ČSSD v Moravskoslezském kraji, a proto návrh zamítl (§ 90 s. ř. s.).

Podle § 93 odst. 4 s. ř. s. nemá na náhradu nákladů řízení žádný z účastníků právo.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu